

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 31 grudnia 1959 r.

w sprawie funduszu zakładowego w państwowych przedsiębiorstwach przemysłowych.

Na podstawie art. 2 ust. 3 i 4 oraz art. 4 i 5 ustawy z dnia 28 marca 1958 r. o funduszu zakładowym w przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1958 r. Nr 18, poz. 74 i z 1959 r. Nr 72, poz. 453) zarządza się, co następuje:

§ 1. Fundusz zakładowy składa się z części zasadniczej (zasadniczy fundusz zakładowy) i części dodatkowej (dodatkowy fundusz zakładowy).

§ 2. 1. Zasadniczy fundusz zakładowy równa się kwocie odpowiadającej 2% osobowego funduszu plac planowanego na dany rok.

2. Przedsiębiorstwo ma prawo do utworzenia pełnego zasadniczego funduszu, jeżeli zaplanuje i osiągnie w danym roku wynik gospodarczy porównywalnie co najmniej równy wynikowi roku poprzedzającego.

3. W razie nieosiągnięcia przez przedsiębiorstwo wyniku równego porównywalnie wynikowi roku poprzedzającego, zasadniczy fundusz zakładowy ulega zmniejszeniu o 8% za każdy rozpoczęty procent pogorszenia w granicach do 5% pogorszenia, o dalszych 10% za każdy rozpoczęty procent pogorszenia w granicach od 5% do 10% pogorszenia i o 1% za każdy rozpoczęty procent pogorszenia w granicach od 10% do 20% pogorszenia.

4. W razie gdy pogorszenie wyniku przekroczy 20%, przedsiębiorstwo traci prawo do funduszu zakładowego.

§ 3. 1. Jeżeli do planu na dany rok przedsiębiorstwo przyjmuje inny asortyment produkcji lub też inną jej strukturę asortymentową albo inne ceny, stawki itp. (art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 28 marca 1958 r. o funduszu zakładowym przedsiębiorstw państwowych — Dz. U. z 1958 r. Nr 18, poz. 74

i z 1959 r. Nr 72, poz. 453) niż w poprzedzającym roku, to obowiązane jest doprowadzić do porównywalności wynik roku poprzedzającego do wyniku planowanego na dany rok (obliczenie bazy).

2. Przedsiębiorstwo obowiązane jest bezzwłocznie po zatwierdzeniu w obowiązującym trybie planu techniczno-ekonomicznego dokonać obliczenia bazy.

3. Prawidłowość obliczenia bazy sprawdzają biegli księgowi przy badaniu bilansu i weryfikacji wyniku za poprzedni rok.

4. Sprawdzona baza (ust. 3) podlega zatwierdzeniu przez kierownika jednostki nadrzędnej nad przedsiębiorstwem.

5. Za zgodą jednostki nadrzędnej nad przedsiębiorstwem nie oblicza się bazy, w razie gdy:

- 1) zmiany, o których mowa w ust. 1, występują w nieznanym stopniu,
- 2) nastąpiła całkowita zmiana asortymentu produkcji lub inne przyczyny uniemożliwiające obliczenie bazy.

6. W przypadku określonym w ust. 5 pkt 1 podstawą porównania jest wynik osiągnięty w roku poprzedzającym, a w przypadku określonym w ust. 5 pkt 2 wynik planowany na dany rok.

7. Minister Finansów ustali szczegółowo sposób doprowadzenia do porównywalności wyników gospodarczych przedsiębiorstw w różnych latach (obliczenie bazy) i tryb kontroli obliczenia bazy.

8. Niezależnie w dalszych przepisach rozporządzenia jest mowa o wyniku roku poprzedzającego, należy przez to

rozumieć także wynik doprowadzony do porównywalności (obliczoną bazę).

§ 4. Dla obliczenia zasadniczego funduszu zakładowego w przedsiębiorstwie, które w roku poprzedzającym nie uzyskało uprawnień do pełnego zasadniczego funduszu zakładowego, przyjmuje się zamiast wyniku roku poprzedzającego — wynik podwyższony o kwotę brakującą w poprzedzającym roku dla uzyskania prawa do zasadniczego funduszu zakładowego w pełnej wysokości.

§ 5. Przedsiębiorstwom, których planowany wynik działalności gospodarczej, oparty na wskaźnikach ustalonych przez jednostkę nadzyczną, w ramach Narodowego Planu Gospodarczego jest niższy od wyniku roku poprzedzającego, oraz przedsiębiorstwom nowo powstałym lub powstałym w wyniku reorganizacji — pełny zasadniczy fundusz zakładowy przysługuje za osiągnięcie wyniku planowanego.

§ 6. Przedsiębiorstwa, które osiągną wynik gospodarczy lepszy od uprawniającego do pełnego zasadniczego funduszu zakładowego, tworzą ponadto dodatkowy fundusz zakładowy.

§ 7. 1. Podstawą obliczenia dodatkowego funduszu zakładowego jest kwota poprawy wyniku, stanowiąca różnicę między wynikiem faktycznie osiągniętym w danym roku a wynikiem roku poprzedzającego.

2. Kwotę dodatkowego funduszu zakładowego dla przedsiębiorstwa oblicza się na podstawie tabeli, określającej procenty planowanego osobowego funduszu płac, przypadające za zaplanowaną poprawę rentowności. Tabele te ustalają dla przedsiębiorstw ich jednostki nadzyczne opierając się na tabelach i kwotach ustalonych dla jednostek nadzycznych przez właściwych ministrów w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów i Ministrem Finansów; przy ustalaniu tabel należy brać pod uwagę wielkość zadań wyznaczonych dla przedsiębiorstw oraz stopień trudności poprawy wyników.

3. Przy ustalaniu tabel dla jednostek nadrzędnych nad przedsiębiorstwami za podstawę przyjmuje się tabele i kwoty ustalone dla poszczególnych ministerstw przez Przewodniczącą Komisji Planowania przy Radzie Ministrów i Ministra Finansów.

4. Przy ustalaniu tabel dla ministerstw należy posługiwać się tabelą stanowiącą załącznik nr I do rozporządzenia.

§ 8. 1. Jeżeli przedsiębiorstwo zaplanuje i osiągnie wynik lepszy od wyniku roku poprzedzającego — tworzy dodatkowy fundusz zakładowy w kwocie odpowiadającej wynikającemu z tabeli (§ 7 ust. 2) procentowi funduszu płac za zaplanowaną poprawę rentowności.

2. Jeżeli przedsiębiorstwo osiągnie wynik lepszy od wyniku zaplanowanego — tworzy dodatkowy fundusz zakładowy od rzeczywistej poprawy wyniku, według stopy procentowej, którą określa kwota dodatkowego funduszu zakładowego, przypadająca za zaplanowaną poprawę rentowności do kwoty zaplanowanej poprawy rentowności.

3. Jeżeli przedsiębiorstwo osiągnie wynik gorszy od zaplanowanego, ale lepszy niż w roku poprzedzającym, tworzy dodatkowy fundusz zakładowy w kwocie odpowiadającej procentowi planowanego funduszu płac, określonego w tabeli (§ 7 ust. 2) o 10 miejsc w tabeli niżej od procentu ustalonego w tej tabeli dla rzeczywistej poprawy rentowności.

4. Kwota dodatkowego funduszu zakładowego nie może przekraczać kwoty faktycznie osiągniętej poprawy wyniku.

5. Sposób obliczenia poprawy rentowności oraz dodatkowego funduszu zakładowego w przypadku, o którym mowa

w ust. 2, określają wzory obliczeń stanowiące załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 9. W przedsiębiorstwach, które tworzą zasadniczy fundusz zakładowy przy osiągnięciu wyniku planowanego (§ 3 ust. 5 pkt 2 i § 5), dodatkowy fundusz zakładowy oblicza się przyjmując za każdy pełny procent ponadplanowej poprawy rentowności określony przez właściwego ministra procent planowanego osobowego funduszu płac, nie wyższy niż 0,6%.

§ 10. Właściwi ministrowie mogą w porozumieniu z Ministrem Finansów zezwolić przedsiębiorstwom na zaliczenie na fundusz zakładowy w całości lub w części zysku osiągniętego z produkcji ubocznej określonego rodzaju wyrobów.

§ 11. Jeżeli przy badaniu bilansu i weryfikacji wyniku gospodarczego przedsiębiorstwa za dany rok okaże się, że asortyment wykonany zgodnie z ządaniem odbiorców różni się od zaplanowanego, co wpływa na pogorszenie wyniku, wynik może być odpowiednio skorygowany za zgodą jednostki nadrzędnej, wydaną w porozumieniu z właściwym terenowo dla danego przedsiębiorstwa wojewódzkim oddziałem Narodowego Banku Polskiego.

§ 12. 1. Dla ustalenia, czy przedsiębiorstwo osiągnęło w poszczególnych kwartałach danego roku wynik gospodarczy uzasadniający tworzenie funduszu zakładowego w kwartałach, oraz dla obliczenia jego wysokości należy wynik ten porównać:

- 1) z wynikami poszczególnych kwartałów roku poprzedzającego w przypadkach określonych w § 3 ust. 5 pkt 1,
- 2) z bazą podzieloną na kwartały w takich procentach, w jakich w roku poprzedzającym kształtowały się wyniki poszczególnych kwartałów w stosunku do wyniku rocznego w przypadkach określonych w § 3 ust. 1,
- 3) z zaplanowanymi wynikami w planach kwartalnych danego roku w przypadkach określonych w § 3 ust. 5 pkt 2 i § 5.

2. Za podstawę obliczeń, o których mowa w ust. 1, przyjmuje się dane od początku roku do końca danego kwartału. Przy ustalaniu wysokości funduszu zakładowego za kwartały II i III oraz za cały rok potrąca się fundusz utworzony za poprzednie kwartały.

§ 13. 1. Wypłaty z funduszu zakładowego są dokonywane na podstawie przedłożonego przez przedsiębiorstwo i podpisanego przez dyrektora oraz głównego księgowego obliczenia wysokości funduszu zakładowego, zatwierdzonego przez jednostkę nadrzędną.

2. Wypłaty z funduszu zakładowego za I półrocze i 3 kwartał mają charakter zaliczkowy i nie mogą łącznie przekroczyć 25% kwoty dokonanego odpisu na fundusz zakładowy za dany okres. W przypadku gdy roczny wynik przedsiębiorstwa nie uzasadnia pełnej wysokości utworzonego i wypłaconego w poszczególnych kwartałach funduszu zakładowego, kwoty nadpłacone obciążają fundusz zakładowy następnego roku.

§ 14. Przedsiębiorstwom, które nie spełnią warunków określonych w rozporządzeniu i w związku z tym nie utworzą funduszu zakładowego, jednostka nadrzędna może zezwolić na dokonywanie wydatków na nagrody i świadczenia dla pracowników jedynie do wysokości kwoty nie przekraczającej 0,20% planowanego na dany okres osobowego funduszu płac. Wydatki te zalicza się do kosztów przedsiębiorstwa.

§ 15. Przepisy rozporządzenia stosuje się odpowiednio do działających według zasad rozrachunku gospodarczego za-

kładów przedsiębiorstw wielozakładowych, jeżeli ich urzędzenia księgowe pozwalają na ustalenie wyniku gospodarczego.

§ 16. 1. Przepisy rozporządzenia nie dotyczą:

- 1) przedsiębiorstw przemysłowych rozliczających się z budżetami terenowymi,
- 2) przedsiębiorstw górnictwa węglowego, kopalnictwa rud żelaznych i nieżelaznych i kopalnictwa surowców chemicznych,
- 3) przedsiębiorstw energetycznych,
- 4) przedsiębiorstw przemysłowych podległych Ministrowi Handlu Wewnętrznego.

2. Rada Ministrów na wniosek właściwego ministra zgłoszony w porozumieniu z Ministrem Finansów może uzupełnić wykaz przedsiębiorstw objętych ust. 1.

§ 17. Rada Ministrów na wniosek właściwego ministra zgłoszony w porozumieniu z Ministrem Finansów może rozciągnąć przepisy rozporządzenia na przedsiębiorstwa innych działów gospodarki narodowej.

§ 18. Tabele, o których mowa w § 7, powinny być ustalone na 1960 r.:

- 1) dla jednostek nadrzędnych nad przedsiębiorstwami w terminie do dnia 31 stycznia 1960 r.,
- 2) dla przedsiębiorstw w terminie do dnia 10 lutego 1960 r.

§ 19. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1960 r.

Prezes Rady Ministrów: *Józef Cyrankiewicz*

Załącznik nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 grudnia 1959 r. (poz. 24).

TABELA OBLICZEŃ DODATKOWEGO FUNDUSZU ZAKŁADOWEGO

Procent poprawy rentowności	Procent planowanego osobowego funduszu płać przeznaczony na odpis dodatkowy	Procent poprawy rentowności	Procent planowanego osobowego funduszu płać przeznaczony na odpis dodatkowy
0,01 — 0,1	0,05	3,71 — 3,8	2,08
0,11 — 0,2	0,10	3,81 — 3,9	2,14
0,21 — 0,3	0,15	3,91 — 4,0	2,20
0,31 — 0,4	0,20	4,01 — 4,1	2,26
0,41 — 0,5	0,25	4,11 — 4,2	2,32
0,51 — 0,6	0,30	4,21 — 4,3	2,38
0,61 — 0,7	0,35	4,31 — 4,4	2,44
0,71 — 0,8	0,40	4,41 — 4,5	2,50
0,81 — 0,9	0,45	4,51 — 4,6	2,56
0,91 — 1,0	0,5	4,61 — 4,7	2,62
1,01 — 1,1	0,55	4,71 — 4,8	2,68
1,11 — 1,2	0,60	4,81 — 4,9	2,74
1,21 — 1,3	0,65	4,91 — 5,0	2,8
1,31 — 1,4	0,70	5,01 — 5,1	2,86
1,41 — 1,5	0,75	5,11 — 5,2	2,92
1,51 — 1,6	0,80	5,21 — 5,3	2,98
1,61 — 1,7	0,85	5,31 — 5,4	3,04
1,71 — 1,8	0,90	5,41 — 5,5	3,10
1,81 — 1,9	0,95	5,51 — 5,6	3,16
1,91 — 2,0	1,0	5,61 — 5,7	3,22
2,01 — 2,1	1,06	5,71 — 5,8	3,28
2,11 — 2,2	1,12	5,81 — 5,9	3,34
2,21 — 2,3	1,18	5,91 — 6,0	3,4
2,31 — 2,4	1,24	6,01 — 6,1	3,46
2,41 — 2,5	1,30	6,11 — 6,2	3,52
2,51 — 2,6	1,36	6,21 — 6,3	3,58
2,61 — 2,7	1,42	6,31 — 6,4	3,64
2,71 — 2,8	1,48	6,41 — 6,5	3,70
2,81 — 2,9	1,54	6,51 — 6,6	3,76
2,91 — 3,0	1,6	6,61 — 6,7	3,82
3,01 — 3,1	1,66	6,71 — 6,8	3,88
3,11 — 3,2	1,72	6,81 — 6,9	3,94
3,21 — 3,3	1,78	6,91 — 7,0	4,0
3,31 — 3,4	1,84	7,01 — 7,1	4,07
3,41 — 3,5	1,90	7,11 — 7,2	4,14
3,51 — 3,6	1,96	7,21 — 7,3	4,21
3,61 — 3,7	2,02	7,31 — 7,4	4,28

Procent poprawy rentowności	Procent planowanego osobowego funduszu płac przeznaczony na odpis dodatkowy	Procent poprawy rentowności	Procent planowanego osobowego funduszu płac przeznaczony na odpis dodatkowy
7,41 — 7,5	4,35	13,21 — 13,3	8,54
7,51 — 7,6	4,42	13,31 — 13,4	8,62
7,61 — 7,7	4,49	13,41 — 13,5	8,70
7,71 — 7,8	4,56	13,51 — 13,6	8,78
7,81 — 7,9	4,63	13,61 — 13,7	8,86
7,91 — 8,0	4,7	13,71 — 13,8	8,94
8,01 — 8,1	4,77	13,81 — 13,9	9,02
8,11 — 8,2	4,84	13,91 — 14,0	9,1
8,21 — 8,3	4,91	14,01 — 14,1	9,18
8,31 — 8,4	4,98	14,11 — 14,2	9,25
8,41 — 8,5	5,05	14,21 — 14,3	9,34
8,51 — 8,6	5,12	14,31 — 14,4	9,42
8,61 — 8,7	5,19	14,41 — 14,5	9,50
8,71 — 8,8	5,26	14,51 — 14,6	9,58
8,81 — 8,9	5,33	14,61 — 14,7	9,66
8,91 — 9,0	5,4	14,71 — 14,8	9,74
9,01 — 9,1	5,47	14,81 — 14,9	9,82
9,11 — 9,2	5,54	14,91 — 15,0	9,9
9,21 — 9,3	5,61	15,01 — 15,1	9,98
9,31 — 9,4	5,68	15,11 — 15,2	10,06
9,41 — 9,5	5,75	15,21 — 15,3	10,14
9,51 — 9,6	5,82	15,31 — 15,4	10,22
9,61 — 9,7	5,89	15,41 — 15,5	10,30
9,71 — 9,8	5,96	15,51 — 15,6	10,38
9,81 — 9,9	6,03	15,61 — 15,7	10,46
9,91 — 10,0	6,1	15,71 — 15,8	10,54
10,01 — 10,1	6,17	15,81 — 15,9	10,62
10,11 — 10,2	6,24	15,91 — 16,0	10,7
10,21 — 10,3	6,31	16,01 — 16,1	10,78
10,31 — 10,4	6,38	16,11 — 16,2	10,86
10,41 — 10,5	6,45	16,21 — 16,3	10,94
10,51 — 10,6	6,52	16,31 — 16,4	11,02
10,61 — 10,7	6,59	16,41 — 16,5	11,10
10,71 — 10,8	6,66	16,51 — 16,6	11,18
10,81 — 10,9	6,73	16,61 — 16,7	11,26
10,91 — 11,0	6,8	16,71 — 16,8	11,34
11,01 — 11,1	6,87	16,81 — 16,9	11,42
11,11 — 11,2	6,94	16,91 — 17,0	11,5
11,21 — 11,3	7,01	17,01 — 17,1	11,58
11,31 — 11,4	7,08	17,11 — 17,2	11,66
11,41 — 11,5	7,15	17,21 — 17,3	11,74
11,51 — 11,6	7,22	17,31 — 17,4	11,82
11,61 — 11,7	7,29	17,41 — 17,5	11,90
11,71 — 11,8	7,36	17,51 — 17,6	11,98
11,81 — 11,9	7,43	17,61 — 17,7	12,05
11,91 — 12,0	7,5	17,71 — 17,8	12,14
12,01 — 12,1	7,58	17,81 — 17,9	12,22
12,11 — 12,2	7,66	17,91 — 18,0	12,3
12,21 — 12,3	7,74	18,01 — 18,1	12,38
12,31 — 12,4	7,82	18,11 — 18,2	12,46
12,41 — 12,5	7,90	18,21 — 18,3	12,54
12,51 — 12,6	7,98	18,31 — 18,4	12,62
12,61 — 12,7	8,06	18,41 — 18,5	12,70
12,71 — 12,8	8,14	18,51 — 18,6	12,78
12,81 — 12,9	8,22	18,61 — 18,7	12,86
12,91 — 13,0	8,3	18,71 — 18,8	12,94
13,01 — 13,1	8,38	18,81 — 18,9	13,02
13,11 — 13,2	8,46	18,91 — 19,0	13,1

W razie poprawy rentowności powyżej 19,9% — za każde 0,1% poprawy rentowności dodatkowy fundusz zakładowy podwyższa się o 0,08% planowanego osobowego funduszu płac.

Przy ustalaniu tabel dla ministerstw, jednostek nadziednych nad przedsiębiorstwami i przedsiębiorstw — procent planowanego osobowego funduszu płac, wyznaczający kwotę dodatkowego funduszu zakładowego, ustalony w powyższej tabeli nie może być zmieniony.

Załącznik nr 2 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 grudnia 1939 r. (poz. 24).

Wzory obliczeń

Obliczenie procentu poprawy rentowności przedsiębiorstwa (§ 8 ust. 1 i 2 rozporządzenia).

1. Przez zaplanowaną poprawę rentowności rozumie się stosunek procentowy, w jakim pozostaje kwota poprawy wyniku (tj. wynik planowany pomniejszony o wynik roku poprzedzającego) do sumy kosztów własnych sprzedanej produkcji i usług w roku poprzedzającym.

Obliczenie następuje według wzoru:

$$R = \frac{Z}{K} \times 100, \text{ w którym:}$$

R = procent poprawy rentowności,

Z = zaplanowana kwota poprawy wyniku w porównaniu do wyniku roku poprzedzającego,

K = koszty własne sprzedanej produkcji i usług w roku poprzedzającym.

2. W przypadku gdy podstawą obliczenia funduszu zakładowego jest wynik planowany (§ 9) — przez poprawę rentowności rozumie się stosunek procentowy, w jakim pozostaje kwota poprawy wyniku (tj. wynik rzeczywisty pomniejszony o wynik planowany) do sumy planowanych kosztów własnych sprzedanej produkcji i usług.

Obliczenie następuje według wzoru podanego w ust. 1, z tym że:

Z = osiągnięta kwota poprawy wyników w porównaniu do wyniku planowanego,

K = planowane koszty własne sprzedanej produkcji i usług.

3. W przypadku gdy przedsiębiorstwo nie osiągnie wyniku planowanego, ale poprawi wynik w stosunku do wyniku roku poprzedzającego (§ 8 ust. 3), przez poprawę rentowności rozumie się stosunek procentowy, w jakim pozostaje kwota poprawy wyniku (wynik rzeczywisty pomniejszony o wynik roku poprzedzającego), do sumy kosztów własnych sprzedanej produkcji i usług w roku poprzedzającym.

Obliczenie następuje według wzoru podanego w ust. 1, z tym że:

Z = osiągnięta kwota poprawy wyniku w porównaniu do wyniku roku poprzedzającego.

II. Obliczenie kwoty dodatkowego funduszu zakładowego przy osiągnięciu wyniku lepszego od wyniku planowanego (§ 8 ust. 2 rozporządzenia).

1. Obliczenie stopy procentowej następuje według wzoru:

$$S = \frac{a \times F}{Z}, \text{ w którym:}$$

S = stopa procentowa,

a = procent funduszu płac przypadający za zaplanowaną poprawę rentowności według tabeli (§ 7 ust. 2),

F = planowany osobowy fundusz płac,

Z = zaplanowana kwota poprawy wyniku w porównaniu do wyniku roku poprzedzającego.

2. Kwotę dodatkowego funduszu zakładowego oblicza się według wzoru:

$$X = S \times W, \text{ w którym:}$$

X = kwota dodatkowego funduszu zakładowego,

S = stopa procentowa,

W = kwota faktycznie osiągniętej poprawy wyniku.

Uwaga: Ilekroć w podanych wyżej wzorach jest mowa o:

1) „wyniku roku poprzedzającego”, należy przez to rozumieć w przypadkach określonych w § 3 — obliczoną bazę, a w przypadkach określonych w § 6 — wynik podwyższony lub bazę podwyższoną,

2) „kosztach własnych sprzedanej produkcji i usług”, należy przez to rozumieć w przypadkach określonych w § 3 — koszty bazowe.

Paragrafy bez bliższego określenia oznaczają paragrafy rozporządzenia.